

Kulturmiljöprogram Emmaboda kommun
Parismåla

Läsanvisning för områdesbeskrivning i kulturmiljöprogram

Emmaboda kommuns reviderade kulturmiljöprogram färdigställdes 2016 och består av 65 områdesbeskrivningar, en för varje miljö som inventerats inom projektet. Inom projektet har även GIS-information avsedda för kommunens handläggarkartor tagit fram. Fördelningen av antalet miljöer mellan socknarna ser ut som följande: Algutsboda socken – 19 miljöer, Långasjö socken – 19 miljöer och Vissefjärda socken – 24 miljöer. Därutöver har områdesbeskrivningar även tagits fram för tätorterna Lindås och Emmaboda. Nedan följer en beskrivning av områdesbeskrivningarnas upplägg och anvisningar hur de bör läsas.

Kartan

Områdesbeskrivningarna inleds med en karta över den aktuella miljön med olika markeringar som ger information om området och dess kulturhistoriska värden – huvudområde, kärnområde, fornlämningar och övrig kulturlämning.

- *Huvudområden* är områden med kulturhistoriska värden. De bidrar till förståelsen för området, genom att belysa ortens landskapliga förutsättningar och bredare historiska utveckling. I nästan alla bymiljöer finns områden i byns utkant som historiskt haft ekonomisk betydelse, som exempelvis madängar med madhus, fiskevatten, kvarnplats eller andra områden som besitter kulturhistoriska värden.
- *Kärnområden* är mindre områden inom miljön med särskilt höga kulturhistoriska värden, med koncentrationer av kulturhistoriskt värdefulla byggnader, fornlämningar och/eller landskapsobjekt.
- *Fornlämningar eller potentiella fornlämningar* anger ett utdrag av de lämningar som finns registrerade i Riksantikvarieämbetets fornlämningsregister, (FMIS). De lämningar som redovisas på kartan har någon av följande antikvariska bedömningar i FMIS: "fornlämning", övrig kulturhistorisk lämning" eller "bevakningsobjekt". Fornlämningar skyddas av Kulturmiljölagen (KML 2 kap). Fornlämningar får inte rubbas, tas bort, täckas över eller på annat sätt ändras eller skadas utan tillstånd från länsstyrelsen. Det gäller även det s.k. fornlämningsområde som omger varje fornlämning, Riksantikvarieämbetet eller länsstyrelsen beslutar om vad som är fornlämning och fornlämningsområde.
- *Övrig kulturlämning* anger andra kulturhistoriska objekt och lämningar som upptäckts i samband med inventeringsarbetet, men som inte är registrerade i FMIS, exempelvis en vällagd stenmur, odlingsrösen, en husgrund, en linugn eller en förfallen byggnad.

Kulturhistorisk värdeklassning

Under kartan anges vilken *kulturhistorisk klassning* miljön har i skala 1–3. Värdeklassningen är kopplad till huvudområdet, med undantag av Lindås och Emmaboda där klassningen istället knutits till respektive kärnområde.

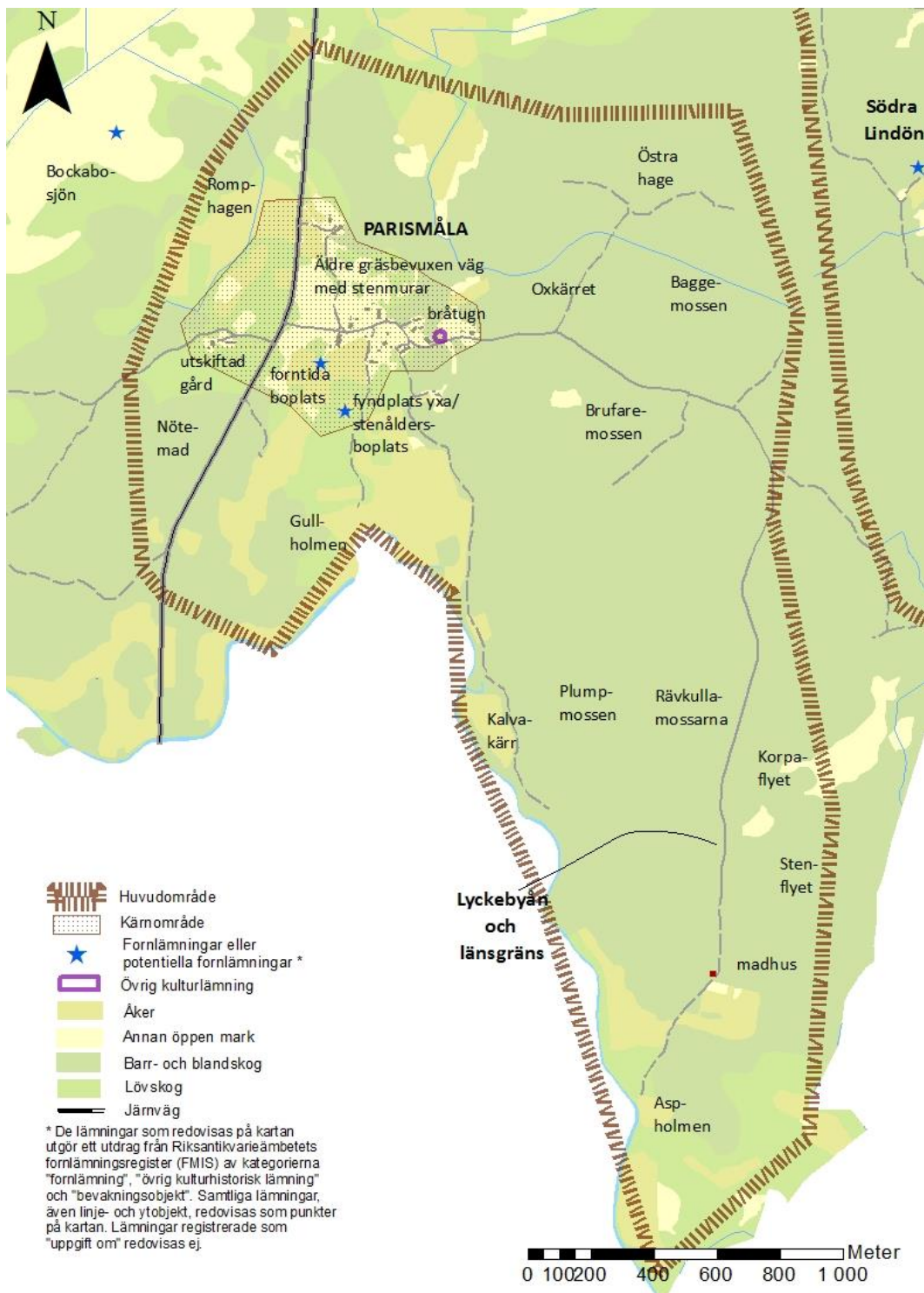
- Klass 1 – miljön har höga kulturhistoriska värden ur ett regionalt eller nationellt perspektiv. Här ingår de områden som utgör miljöer av riksintresse för kulturmiljövärden och som är skyddade av Miljöbalken, de nationellt uppmärksammade glasbruksorterna och platser tydligt förknippade med författaren Vilhelm Moberg samt ett fåtal andra miljöer som är av mycket stort kulturhistoriskt värde för kommunen.
- Klass 2 – miljön har höga kulturhistoriska värden ur ett kommunalt perspektiv.
- Klass 3 – miljön har ett visst kulturhistoriskt värde och är intressant ur ett kommunalt eller lokalt perspektiv. Ofta finns det omständigheter i miljön som otydliggjort dess kulturhistoriska värden, exempelvis igenväxning av odlingslandskapet, ombyggda eller moderniserade byggnader, riven bebyggelse.

I den efterföljande färgutan redovisas miljöns anknytning till kulturmiljöprofilens teman, vilket illustrerats med block i olika färger.

Själva texten i områdesbeskrivningarna inleds med en ingress, vilken utgör en sammanfattande värdebeskrivning av miljön där de viktigaste värdena omnämns. Därefter följer en övergripande beskrivning av huvudområdet och objekt av särskilt värde som ligger inom detta, det vill säga utanför kärnområdet, samt en värdebeskrivande text om kärnområdet med de objekt som ligger inom detta. Textavsnittet avslutas med en litteraturlista.

Därefter följer tre punktlistor; "Särskilt värdefulla karaktärsdrag, områden och objekt", redovisning av "Befintligt skydd" som finns för miljön och "Antikvariska rekommendationer och förslag till skydd". Områdesbeskrivningarna avslutas med historiska kartor och ett stort antal nytaga bilder med bildtexter som i stor utsträckning innehåller fastighetsbeteckningar.

Omslagsbild: Det gemensamma posthuset är en mötesplats som ger karaktär åt byn Parismåla.

Lyckebyån: Slåttermarker, mossodlingar, madhus och lång gräns mot Lyckebyån, som också bildar länsgräns, tidigare landsgräns. Gamla vägsträckningar. Posthus med bevarade postfack.

Skogslandets jordbruk: Bevarat odlingslandskap med åkerholmar, lövträd, öppna åkrar och betade hagar. Grund bråtugn. Ett gemensamt traktorskjul.

Gränsbygd: Långa gränssträcka utmed Lyckebyån som också bildar forna riksgränsen. Historier knutna till detta.

Övriga berättelser: Gränsbygd

Motorkulturen (industrikommunen): Bilverkstad och koppling till olika verksamheter.

Bykärnan i Parismåla har kvar den gamla vägsträckningen centralt i byn. Den slingrande grusade vägen och olika element som bidrar till vägmiljön, som stenmurar, uppvuxna hamlade träd, trädgårdarnas staket med grindar mot vägen präglar byns karaktär. Särskilt den gräsbevuxna vägen norrut från bykärnan är ålderdomlig. Flera traditionella gårdar och byggnader finns. Ett gemensamt posthus med bevarade postfack, samt ett gemensamt traktorskjul där den gemensamma traktorn stod finns centralt i byn och vittnar om levnadsförhållanden i början av 1900-talet. Åkrarna är oregelbundna och präglas delvis av äldre trädbevuxna åkerholmar. Grunden efter en bråtugn finns också. En förhistorisk boplatz finns registrerad. Byn har lång kontinuitet och ligger i gränsbygd, granne med Södra Lindön där Dacke ska ha haft sin gård. Byn är också en av dem som gränsar till Lyckebyån, och som har utnyttjat madmarkerna till slätter.

Huvudområdet Parismåla

Parismåla by ligger sydost om Vissefjärda, med en lång sträcka av gränsen utmed Lyckebyån, länsgräns och tidigare riksgräns. Området ingår i de gamla gränsbygderna, och Parismåla gränsar till Södra Lindön, där Nils Dacke ska ha bott. Bebyggelsen är orienterad utmed en gammal slingrande byväg. Straxt väster om gamla bykärnan går den nyare vägen från 1950-talet i nord-sydlig riktning. En av de utskiftade gårdarna (Parismåla 1:9) har hamnat för sig själv väster om denna väg. En annan av de tydligt utskiftade gårdarna (Parismåla 3:2) ligger norr om gamla bykärnan. Den väg som går från denna gård söderut mot byn är idag gräsbevuxen och knappt farbar med bil, men viktig för karaktären och förståelsen. Byn har flera bevarade slåttermarker med en bevarad ängslada och ett

antal namngivna mossar (mossodlingar).¹ I gamla bykärnan finns fem gårdar, men en av dessa saknar idag mangårdsbyggnad. Byn har två bevarade undantagshus och en bevarad s.k. lägenhetsbebyggelse. Flera lämningar i byn vittnar om gemensamma projekt: det bevarade posthuset med bevarade postfack, det bevarade traktorskjulet där den gemensamt ägda traktorn stod samt en bevarad mindre eldriven kvarn, placerad inne i en av ladugårdarna. De tre sakerna vittnar om levnadsförhållandena, sociala och ekonomiska förhållanden i byn under 1900-talets början och mitt.

Centralt i byn finns en känd förhistorisk boplatslämning², som anger att byn varit befolkad under stenåldern. Söder om den registrerade boplaten finns också en plats där två stenyxor³ hittats. I övrigt finns inga registrerade fornlämningar inom byns gränser. Det borde dock finnas fler spår av förhistorisk verksamhet utmed den långa sträckan mot Lyckebyån. Söder om Parismåla, på andra sidan länsgränsen finns ett mycket stort antal registrerade fornlämningar vid byn Åbyholm. En mer modern typ av lämning är den bevarade grunden efter en s.k. bråtugn för lin.⁴

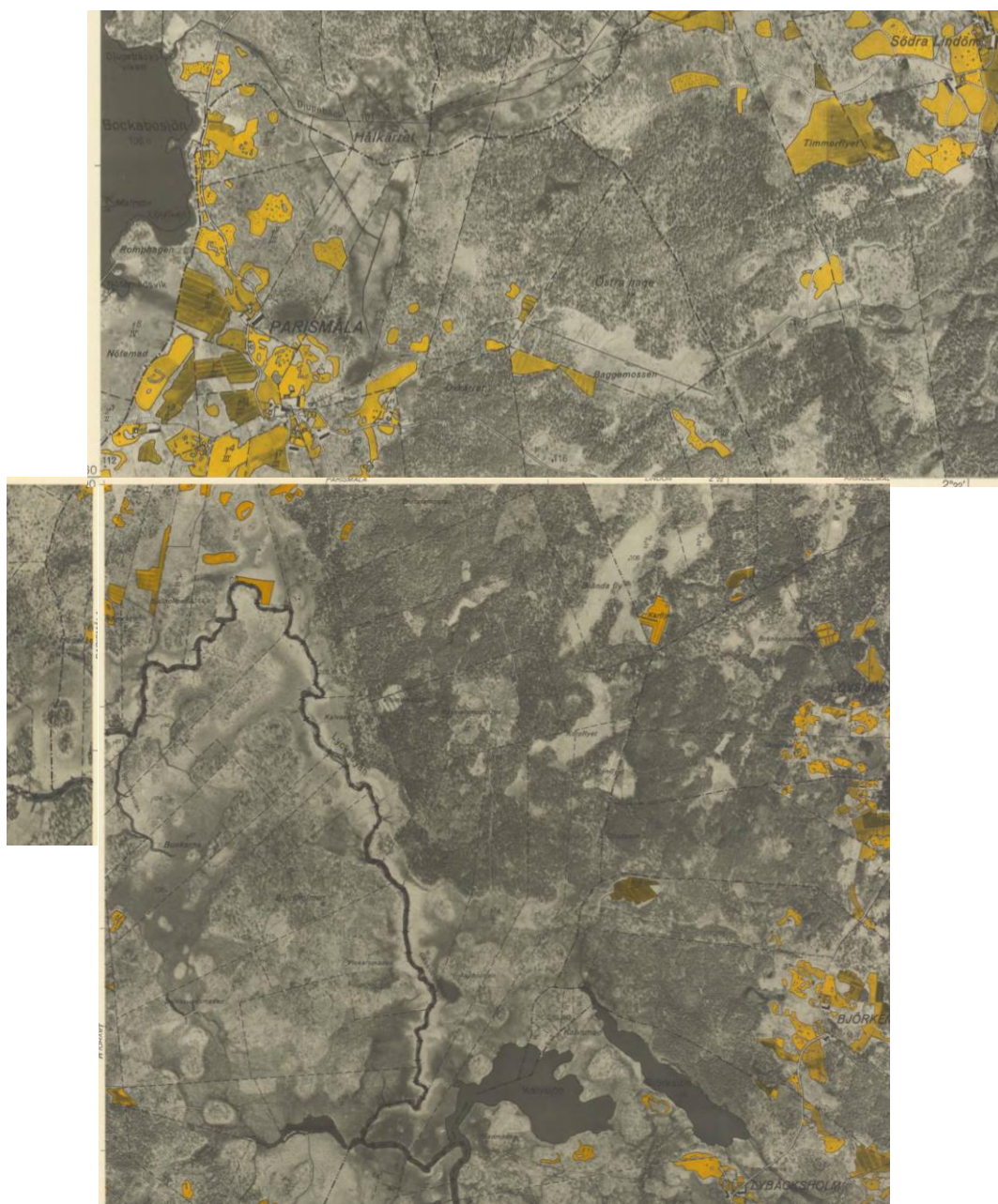
Parismåla 1843, med dagens karta ovanpå, i form av vita byggnader och svarta vägar. Här syns tydligt att vägen idag har samma sträckning som 1843, men kompletterats med en väg i nordsydlig riktning väster om byn, samt en ny rak infartsväg från den.

¹ Exempel på namngivna mossar (mossodlingar) är t.ex. Röde mosse, Oxkärret, Svinamossen, Baggemossen, Kalvakärr, Plumpmossen, Brufaremossen, Rävkillamossarna, Korpflyet, Stenflyet, Brända fly, Vickelsmaden samt platser och åkermossar som Gåsaströmmen, Gullholmen, Aspholmen, Österhagslyckan, Molyckan och Källyckan. Upp mot Bockabosjön i byns nordvästra del finns namn som Nötemad, Romphagen, Malmön och Tallö.

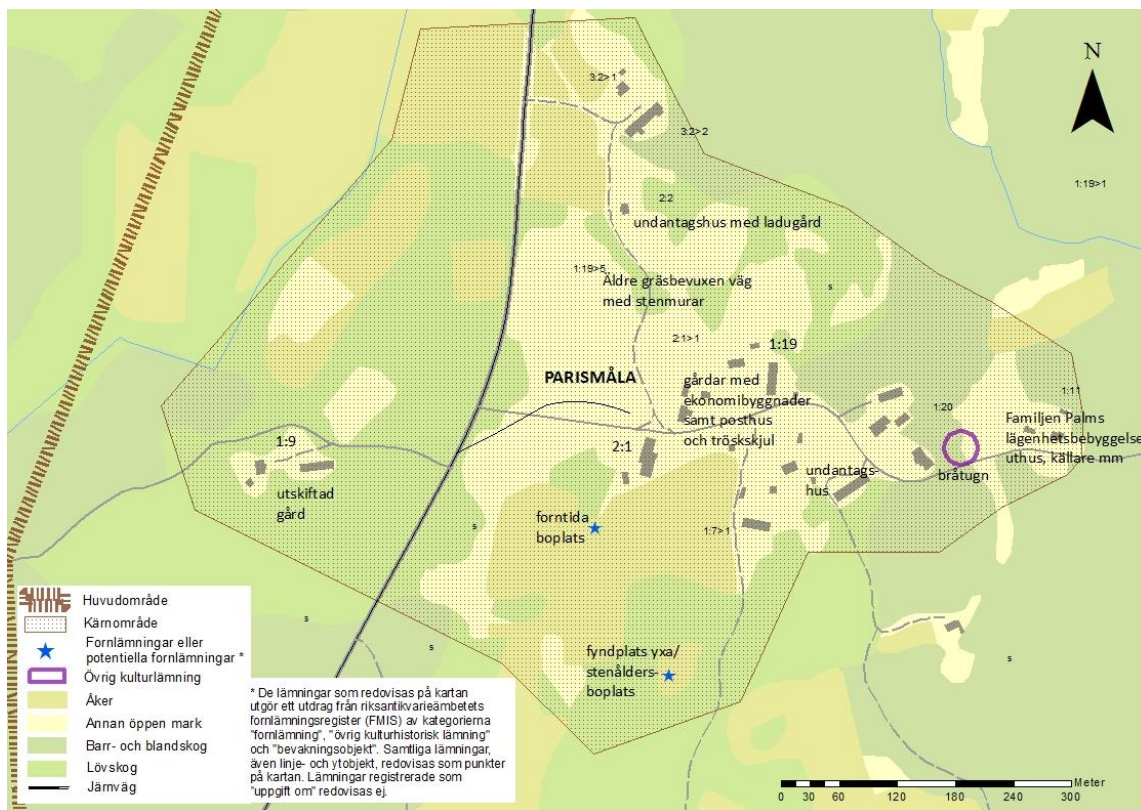
² Boplat utan synlig anläggning med en ungefärlig utsträckning av ca 250x100 m (ONO-VSV). Inom markerat område tillvaratogs totalt 58 fynd, därav Kristianstads flinta: 1 konisk mikropsånkärna, 1 lancettmikrolit, 1 tvärpil, 1 spån och 9 avslag/avfall. Av sydv. skandinaviskflinta: 1 retuscherad spets, 1 bipolär kärna, 1 avslag medretusch och 14 avslag/avfall. Av kvarts: 6 kärnor varav 3 övriga och 3 plattformskärnor, 1 skrapa och 18 avslag/avfall. Därtill av grönsten: 1 eggfragment av grovt slagen, vid eggen slipad yxa utan smalsidor. I områdets VSV del tillvaratogs även 1 skospänne av brons.

³ Fyndplats för 2 stenyxor, trindyxor, av svart stenart, slättnackade. Hittades vid grustäkt i åkern på 1920-talet. Vid inv tillfället 1977 gjordes inga fynd. Yxa 1) 12,5 cm l, 4,5 cm bredd och 3,1 cm tjock. Yxa 2) 12,5 cm längd, 4,7 cm br och 3,3 cm tjock.

⁴ Bråtugnen är dock inte registrerad som fornlämning i FMIS. Bråtugnen är troligen äldre än 1850 och bör därför vara skyddad som fornlämning enligt den nya lag som trädde i kraft i januari 2014.

På kartan från ca 1940 syns byns läge i förhållande till den gamla riksgränsen och Lyckebyån, samt till Södra Lindön. Kartan visar också de många mossodlingarna och slättermarker utmed Lyckebyån.

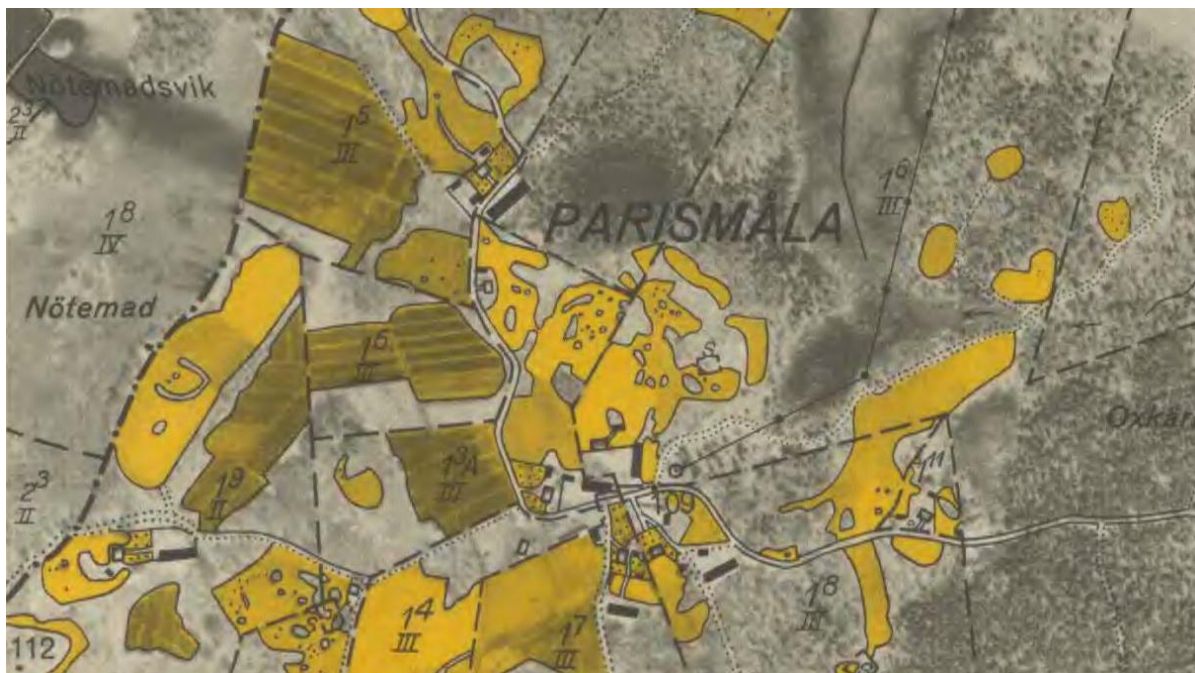

Kärnområde Parismåla

Bykärnan i Parismåla har kvar den gamla vägsträckningen centralt i byn. Den slingrande grusade vägen och olika element som bidrar till vägmiljön, som stenmurar, uppvuxna hamlade träd, trädgårdarnas staket med grindar mot vägen präglar byns karaktär. Särskilt den gräsbevuxna vägen norrut från bykärnan är ålderdomlig. Infarten mot byn sker sedan 1950-talsvägen tillkom från väster. Det äldsta bebyggelseläget i historisk tid är detsamma som idag, vilket syns tydligt på kartan från 1843. Bebyggelsen i byn är idag blandad. Två av de gamla gårdarna (Parismåla 1:19, f.d. 1:14/1:6 och 1:20, f.d. 1:8) har drag av s.k. götisk gård, men saknar vissa byggnader. 1:19 har dock en välbevarad traditionell ladugård i skiftesverk och en annan större ekonomibyggnad. På en av gårdarna (Parismåla 1:7) saknas idag mangårdsbyggnaden (ska ha plockats ner och flyttats till Öland). De två gårdarna söder om vägen (1:7 och 1:20) hade tidigare stora ladugårdar utmed vägen. Dessa är dock borta idag, varför karaktären är mer öppen. Gården 1:20 har i stället en nyare ladugård (1939) i nytt friare läge öster om mangårdsbyggnaden. Till denna gård hör även ett undantagshus. Detta är exteriört välbevarat men präglas inne av en ombyggnad på 1970-talet. Själva byggnaden hade funktionen av undantagshus på gården, men har flyttats hit i början av 1900-talet då det blev undantagshus för nuvarande ägarnas mormors mor och far (Karl

Andre(a)sson). Tidigare var det ett torp längre in i skogen⁵. En av gårdarna (Parismåla 2:1) är mer öppen, med ladugården på andra sidan vägen. På denna tomt finns en stor stenkällare och flera uthus. Denna gård präglas också av en allérad med uppvuxna askar, tidigare hamlade, samt trädgård med fruktträd, traditionellt staket och grind. Till denna gård hörde ett undantagshus. Det är senare avstyckat och bildar en egen liten kulturmiljö (Parismåla 2:2) norr om gården, ett exempel på en s.k. lägenhetsbebyggelse på landsbygden. I miljön finns uthus, trädgård, staket m.m. kvar. Miljön präglas också av att den ligger utmed den gamla norra gräsbevuxna byvägen, kantad med stenmurar och lövträd, och invid stenbundna ängsmarker.

Bostadshusen i byn är mer eller mindre ombyggda. De bäst bevarade är det som ligger norr om byvägen, 1:19 samt den utskiftade gårdens mangårdsbyggnad (från ca 1920) väster om byn (Parismåla 1:9). Flera av gårdarna har dock kvar traditionella rödmålade ladugårdar i skiftesverk och andra uthus. Dessa har stor betydelse för rumsupplevelsen, miljöskapande värden, och är också bärare av kunskap om levnadsförhållanden under bondesamhället. Särskilt det bevarade skjulet som tidigare ägdes gemensamt, där den gemensamt ägda tröskan stod, samt det bevarade posthuset med bevarade fack har höga kulturhistoriska värden.

På kartan från ca 1940 syns det historiska bebyggelseläget och den gamla vägen.

⁵ Enligt uppgift är nuvarande kommunstyrelsens ordförande Ann-Marie Fagerströms far, Karl Pettersson "Kalle Bagare", född och uppvuxen i detta torp.

Referenser

Lantmäteriets historiska kartor
Riksantikvarieämbetets Fornsök
I Dackebygd: 1987 sid 92, 1994, sid 85, 2003 sid 21.

Betydelsefulla karaktärsdrag, områden och objekt

- Traditionell bebyggelse. Mangårdsbyggnader från perioden ca 1820–1880-talet med typisk utformning, bevarad karaktär och ursprungliga byggnadsdelar. Äldre ekonomibyggnader och stenkällare samt traditionella trädgårdar.
- Äldre, grusbelagda byvägar och deras sträckningar inom huvudområdet. Stenmurar, vägstenar och hamlade träd i vägmiljön.
- Den öppna ängs-, hag- och åkermarken centralt i byn med stenmurar, röjningsrösen, trädgårdesgårdar och hamlade träd. Öppenheten och ägoindelningarna.
- Bråatugn.
- Bevarade torp-/backstugemiljöer.
- Närheten till Lyckebyån och dess öppna mader samt ett madhus.
- Exempel på tidigare samägt tröskskjul samt posthus.

Befintligt skydd

- **Fornlämningar** skyddas av Kulturmiljölagen (KML 2 kap). En ny lag trädde i kraft 1 januari 2014, vilken bl.a. innebär att *lämningar efter människors verksamhet under forna tider, som har tillkommit genom äldre tiders bruk och som är varaktigt övergivna*, samt *tillkommit innan år 1850*, är skyddade. Detta medför att till exempel alla torp-/kvarnlämningar uppförda innan 1850 numera är skyddade. Fornlämningsregistret är under bearbetning. De på kartan med blå stjärnor markerade fornlämningarna utgår från bedömningar gjorda utifrån den tidigare Kulturminneslagen, fornminnesregistret, fornsök. Fornlämningar får inte rubbas, tas bort, täckas över eller på annat sätt ändras eller skadas utan tillstånd från länsstyrelsen. Det gäller även det s.k. fornlämningsområde som omger varje fornlämning, Riksantikvarieämbetet eller länsstyrelsen beslutar om vad som är fornlämning och fornlämningsområde.
- Parismåla utgör en utpekad miljö i det politiskt antagna Emmaboda kommuns **kulturminnesprogram 1984**. Utpekade byggnader i dessa bebyggelseområden ska betraktas som **särskilt värdefulla** ur kulturhistorisk synpunkt och omfattas därmed av förvanskingsförbud enligt Plan- och Bygglagen. (PBL 8 kap 13 §).
- **Alla byggnader** omfattas av **varsamhetskravet i Plan- och Bygglagen**. Detta innebär att ändring av en byggnad alltid ska utföras varsamt, så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar tillvara byggnadens tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden. (PBL 8 kap 17 §). Varsamhetskravet gäller både exteriört och interiört.
- **Särskilt värdefulla byggnader** och områden får inte förvanskas (PBL 8 kap 13 §). Även underhållet av en byggnad ska anpassas till dessa värden och till omgivningens karaktär (PBL 8 kap 14 §).
- **Odlingslandskapet** kring Parismåla är värderat som klass 3 i bevarandeprogrammet "Odlingslandskapet i Kalmar län – Bevarandeprogram, Emmaboda kommun", framtaget av Länsstyrelsen Kalmar län 1995.

- Värdefulla småmiljöer i jordbrukslandskapet, som till exempel åkerholmar, odlingsrösen, stenmurar och alléer, omfattas av **biotopskydd** enligt miljöbalken. Det innebär att de inte får tas bort eller skadas. (MB, 7 kap)

Rekommendationer och förslag till skydd

- **Kärnområdet** är känsligt för förändringar och bör betraktas som kulturhistoriskt **särskilt värdefullt bebyggelseområde** enligt Plan- och bygglagen (PBL 8 kap 13 §). Fastighetsägare bör informeras om detta och vad det innebär. Områdena och deras byggnader får förändras, men inte rivas eller förvanskas. Husen ska underhållas så att de särskilda värdena och byggnadernas ursprungliga karaktär bevaras. Fasad- och takmaterial, utförande och kulörer samt äldre detaljer som dörrar och fönster bör bevaras, såvida det inte handlar om rena skyddsåtgärder, ex. täckning av överloppsbyggnader med plåttak.
- Inom **kärnområdena** bör nybyggnader och tillbyggnader anpassas till områdenas kulturmiljö vad gäller placering, skala, material och färgsättning. Mer omfattande förändringar inom kärnområdet bör föregås av en **antikvarisk förundersökning**. Vid lovgivning och planläggning bör särskild antikvarisk hänsyn tas i dessa områden, vilket kan motivera att särskilda antikvariska kunskapsunderlag upprättas.
- Det är önskvärt att **planbestämmelser**, d.v.s. detaljplan eller områdesbestämmelser, upprättas för alla kärnområden. I områdesbestämmelserna bör en generell lovplikt införas för rivning, för åtgärder som avsevärt påverkar befintliga byggnaderna yttre utseende samt för åtgärder avseende ekonomibyggnader. Bebyggelsens kulturhistoriska värden bör i områdesbestämmelserna skyddas genom varsamhetsbestämmelser eller skyddsbestämmelser.
- Inom **huvudområdet** bör hänsyn tas till området kulturhistoriska värden. Gårdarnas byggnader med uthus och ekonomibyggnader som berättar om gånga tiders levnadsvillkor är viktiga. Ängsladorna tillhör denna äldre typ av ekonomi. Skyddsåtgärder som inte är traditionella material kan användas, t ex plåttak. Nybyggnader och tillbyggnader bör anpassas till områdenas kulturmiljö vad gäller placering, skala, material och färgsättning.
- **Huvudområdets öppna odlingslandskap** har kulturhistoriskt bevarandeintresse. Åkerbruk, betesdrift samt skötsel av landskapselement i området bör främjas, i synnerhet i områden nära den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen, fornlämningar och andra kulturhistoriskt värdefulla landskapselement som stenmurar och rösen.
- **Gamla vägar** inom huvudområdet bör värnas vad gäller sträckning, bredd och detaljer som hör vägmiljön till. Grusvägar bör ej asfalteras eller ytterligare dras om.
- En dokumentation av byns bebyggelse är önskvärd.

Gården 2:1 har flera kulturhistoriskt intressanta ekonomibyggnader, bevarad trädgård och alléträd som är viktiga för karaktären. Gården har öppen karaktär, med ladugården på andra sidan vägen. Gården ligger i samma läge som på 1840-talet.

Mangårdsbygganden (ca 1842) på 2:1 har formen och färgskalan av en traditionell småländsk parstuga. Vindsfönster äldre, övriga fönster bytta vid renovering på 1950-talet.

Gården 2:1 har flera ekonomibyggnader.

Gårdens (2:1) mjölkrum, ladugård och loge.

Mangårdsbyggnaden (eventuellt anor från 1790) till denna gård (Parismåla 1:19) är en av de mest ålderdomliga i byn. Man kan dock tydligt se att huset byggts om en gång ca 1950, vilket är mycket vanligt. Vissa fönster och skorsten har då bytts.

Den välbevarade ladugården (1928) i traditionellt skiftesverk bidrar till upplevelse och förståelse. Den har i sig ett kulturhistoriskt värde (Parismåla 1:19). Gården har också ett äldre uthus och utedass.

Här i södra delen av byn finns spår efter en forntida boplats under marken.

En av gårdarna i byn (Parismåla 1:7) saknar idag mangårdsbyggnad, men har kvar traditionell ladugård och flera uthus.

Centralt i byn finns det gemensamt ägda lilla posthuset, med bevarade postfack (Idag på fastigheten till 2:1). Detta har mycket högt kulturhistoriskt värde.

Centralt i byn finns det gemensamt ägda tröskskjulet, som tidigare rymde den gemensamt ägda skördetrösken. Denna inköptes 1925 efter att man bildat tröskbolag i byn (Idag på fastigheten till 1:19). Huset har mycket högt kulturhistoriskt värde.

Denna gård hade götisk form, med ladugårdarna framför huset. Sedan dessa försvann har gården en mer öppen karaktär. Staket och träd (tidigare hamlade) har därför stor betydelse för att rama in och hålla samman bebyggelsen. Mangårdsbyggnaden (1896) har byggts om och förändrats flera gånger (Parismåla 1:20).

Gårdens ladugård (1939) i skiftesverk ligger idag öster om gården (Parismåla 1:20).

Gårdens undantagshus byggdes som torp, och flyttades hit i början av 1900-talet, från sin ursprungliga plats i skogen. Fadern till kommunstyrelsens ordförande i kommunen, Ann-Marie Fagerström, är född i huset då det var torp. Nuvarande ägares mormors mor och far, bodde i undantagshuset på gården (Parismåla 1:20).

På en av gårdarna i byn (Parismåla 1:20) finns Magnussons motor, med bilverkstad och garage.

På samma fastighet (Parismåla 1:20) finns en mer nybyggd villa från 1980-talet, byggd på samma plats där det tidigare låg ett ställe, troligen ett torp. Höger bild visar den stenkällare som ligger vid gården på bilden under.

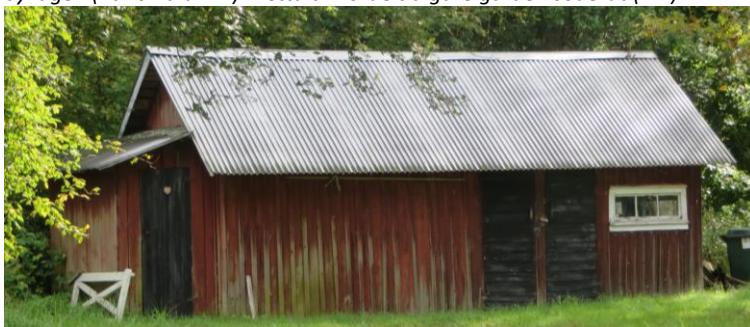
Öster om bykärnan finns ett ställe, en s.k. lägenhetsbebyggelse. Här bodde Lena och Frans Palm i slutet av 1800-talet. De hade var sitt yrke: barnmorska och skomakare. Deras son Karl övertog stället med sin fru Augusta. Karl var stenarbetare som säkert har grundlagt många hus i trakten. Han arbetade både med sten och betong. Exempel på detta kan man se på hans eget ställe. Förutom bostadshuset finns ett välbevarat uthus och en stenkällare, bild ovan. (Parismåla 1:11).

I byns utkant åt öster finns en bevarad bråtugn, som användes för att torka lin. Intill ligger en åkerholme i en flikig åker i östra delen av byn.

I byn finns ett undantagshus, med tillhörande liten ladugård och ålderdomlig kulturmiljö, utmed gamla byvägen (Parismåla 2:2). Detta tillhörde tidigare gården söderut (2:1).

Den bevarade lilla ladugården/uthuset till det tidigare så kallade undantagshuset.

Vägen som går norrut från centrala delen av byn har gått här sedan minst tidigt 1800-tal, men troligen längre. Det är byns äldre förbindelse med Vissefjärda. Idag är vägen gräsbevuxen, med stenmurar på båda sidor, lövträd, ängsmark och små åkrar. Idag är denna vägmiljö en bit ålderdomlig kulturmiljö.

En del av odlingslandskapet i byn som till stor del präglas av många mossodlingar och mader utmed Lyckebyån.

Någon åker är också stenbefriad.

Den utskiftade gården Parismåla 3:2 ligger norr om byn. Mangårdsbyggnad (1845) och stenkällare.

Ladugården (1933) är uppförd delvis i skiftesverk (Parismåla 3:2).

Djuren som hjälper till att hålla landskapet öppet. Gamla utdikade mossodlingar väster om bykärnan.

En utskiftad gård (Parismåla 1:9) väster om byn har kvar mangårdsbyggnad (1920) till stor del i originalskick. Till gården hör också stenstolpar, staket, uthus med stenkällare, hamlade träd och ladugård (nedan).

Ladugården (1920) är också välbevarad (Parismåla 1:9).

Emmaboda
kommun

Länsstyrelsen
Kalmar län